

[Ole Bjørn Kraft.]

Omraade. Der findes ogsaa en anden Maalestok, som ikke alene Idealet, men ogsaa Historiens Erfaring har vist man maa regne med. Vi tror paa Kvalitetens Tilværelsesret.

Og endnu eet: Vi ser i disse Dage gribende Eksempler paa, med hvilken Kærlighed de store Staters Folk elsker deres Fædreland, og med hvilken glødende Beredvillighed de bringer Ofre paa dets Alter. Stilfærdigt, men med ikke ringere Overbevisning siger vi: Vort lille Land har formaet hos os at vække en Kærlighed og en Stolthed, der ikke er mindre, og som hos os fremkalder den samme Vilje til at værne og opretholde alt, der, skabt gennem vor egen Histories Gang, vore forudgangne Slægters Sved og Møje, er blevet os kært og værdifuldt, og som alene giver Livet Værd.

Bertel Dahlgaard: Da der i 1940 danedes en Samlingsregering, var det første Gang i den danske Rigsdags Historie, at alle Rigsdagens større Partier og den overvældende Del af Befolkningen samledes i Enighed om en fælles Ledelse. I 90 Aar havde denne Rigsdag gjort sin Gerning under skiftende Flertal i Befolkningen og under vekslende Regeringer, men altid stod der i Folk og Rigsdag Kampe og Brydninger om disse Regeringer. Gode og onde Tider skiftede, men stort set groede i disse 90 Aar materiel Fremgang og aandelig Udvikling frem af de Brydninger, der bølgede derude i Folkehavet, og hvis Dønninger forplantede sig herind i Rigsdagens Ting. Det var efterhaanden næsten blevet en Trosætning, at Folkestyret kun kunde ytre sig paa denne Maade.

Og saa skete der altsaa alligevel pludselig dette i 1940, at Folkestyret fandt en ny Udtryksform. Det gælder enhver Styreform, at dens Styrke og Værdi maa bedømmes ud fra, om den formaar at tilpasse sig efter de Opgaver, den skal løse. Jeg tror, det kan siges, at det danske Folkestyre viste sig i Besiddelse af denne Evne.

Eftertiden vil maaske pege paa mange Enkeltmænd inden for Partier og Retninger, som har Andel heri, men Hovedæren derfor maa tilskrives den Udvikling og Modning, som 90 Aars folkeligt Liv under en fri Forfatning har skabt, og som i alle Befolkningslag har aflejret en nøgtern Vurderings-evne, der kan være vanskelig at forstaa for den, der ikke kender dansk Kulturs Forudsætninger.

For en overfladisk Betragtning kunde

det ofte synes, som om Folkestyret og det politiske Liv gennem disse mange Aar betød idel Splittelse og Uenighed. Men de, der troede, at det var det hele, saa kun Overfladen og forstod ikke, hvorledes de stærke Brydninger netop efterhaanden udkrystalliserede alment anerkendte Grund-sætninger for et højt udviklet Folks Livs-former.

Ethvert Folk maa selv ud fra egne Erfaringer og Forudsætninger finde det Styresæt, der giver de rigeste Muligheder for Udfoldelsen af alle Folkets Evner. Herhjemme naaedes gennem de 90 Aars politiske Kampe frem til næsten hele Folkets Godkendelse af Folkestyrets Principper. Der skabtes en almindelig Forstaaelse af Klassernes Afhængighed af hinanden, af Samfundslagenes indbyrdes Solidaritet, og der fæstnede sig i disse 90 Aar en enestaaende Samstemmighed om, at Aandsfriheden for os var den første Forudsætning for et sundt Folkeliv. Samtidig var Retstanken i hele vort økonomiske og sociale Liv i en Udvikling som ikke paa noget andet Tidspunkt i vor Historie.

Gennem Folkets Selvopdragelse var der saaledes afstukket faste Rammer for Nationens Liv, som anerkendtes af hele Folket. Derved var vort Folk ikke blevet et selvglad eller letsindigt Folk, som antydet af en Ord-fører her i Dag, men vi var blevet et Folk, som kunde bevare vor Rejsning ogsaa i de tunge Dage. Vi var blevet et ærekært Folk ogsaa i den Forstand, at vi var sikre paa at have fundet en statslig Livsform, som vi havde Lov at betragte som vort Særeje, og som gav os de bedste Muligheder for at udvikle vore gode Egenskaber, men ogsaa for at overvinde vore Fejl. Derfor var det, de Folk tog fejl, der spottede den nationale Samling som kun Lyrik. Grundværdierne var lagt fast af Folket selv, og Rigsdagen havde kun at følge det Kald, der udsprang heraf.

Ogsaa i Aar er der ved Indgangen til Rigsdagssamlingen Grund til at takke enhver, som har bidraget til, at Loyalitet og gensidig Hensynsfuldhed stedse har kunnet vinde Overhaand under alle Vanskelighederne, og mit Parti takker den Regering, som har ledet Arbejdet. Vi sender Statsminister Stauning og hans Gerning en taknemmelig Tanke. Ogsaa den nu afgaaede Statsminister takker vi for klog og loyal Handling; vi skatter ham højt for de fremragende personlige Egenskaber, som alle her i Rigsdagen lærte at kende hos ham.

Naar Regeringen nu træder frem for Rigsdagen i ændret Skikkelse og under